

שוב ברזיל

שלושים שעות נמשכה הנסיעה באוטובוס למיאמי. עשרים וארבע שעות התמשכה הטיסה בין מיאמי לריו (כולל שתי נחיתות ביניים). ביום ה-30/8/60 שוב דרכה כף רגלי על אדמת ברזיל – שמונה שנים לאחר שנופפנו לפרידה, מהאוניה בנמל סנטוס. התחושות שלי היו מעורבות: אמנם זו הארץ בה נולדתי, בה נמצאים כמעט כל בני משפחתי ורבים מחברי. אבל זו כבר לא ארצי, זאת לא המולדת. אני בא לכאן כשליח, כנציג של ארץ אחרת. בעצם, אני בא לכאן כזר.

כשהגעתי לריו, נסעתי אל משרדי מרכז ההסתדרות הציונית. שם קיבלו אותי בשמחה ונתנו לי הכוונה ראשונית. התקשרתי לאחותי, לואיזה, להודיע שאני כבר בברזיל, וללא דיחוי, עלייתי על המטוס הראשון לסאן-פאולו.

במטוס הייתי נרגש ונסער. סיפרתי לכל מי שרק היה מוכן לשמוע, שאני עומד להיפגש עם בני משפחתי לאחר שמונה שנים של פרידה. וכשהמטוס רק נחת, הייתי הראשון שרץ אל הדלת, מחכה בקוצר רוח שהיא כבר תיפתח!

איזו חגיגה ציפתה לי בשדה התעופה! למעלה משבעים איש חיכו לי, כאילו הייתי אישיות רמת מעלה: ההורים, כל האחים, בני דודים, אחיינים, בני משפחתה של סוניה, ידידים – מי לא? נסענו בשיירה ארוכה של מכוניות אל ביתה של לואיזה, שם נערכה ארוחת צהריים ענקית. עד שעות הלילה סיפרתי על הארץ, על הקיבוץ, על מיכל

ועודד החמודים, אפילו על שלושת השבועות בארה"ב (מלבד השוד על הגשר, כמובן. לא רציתי שכולם יצחקו על שהפכתי לקיבוצניק תמים...).

נשארתי עם ההורים והאחים כשלושה ימים וחזרתי לריו להתחיל בעבודה.

כיוון שסוניה והילדים היו צריכים להגיע רק בסוף ספטמבר, שכרתי דירה קטנה אצל אלמנה מולאטית זקנה, שטיפלה בי כמו בבן. כך עברו חודשיים בהכנות לקבלת התפקיד החדש ולהגעת המשפחה.

עוד בהיותי בארץ התברר לי שתפקיד "רפז המחלקה לנוער והחלוץ בברזיל" כרוך בשני תפקידים נוספים: "רכז עליית הנוער" ו"גזבר הסוכנות". להבדיל משני התפקידים הראשונים, שהם אירגוניים ביסודם, תפקיד הגזבר הביא עמו תחומי עיסוק חדשים לחלוטין עבורי. גיליתי שהתחום הכספי-פיננסי מאוד מעניין אותי ומתאים לי, ובהמשך הפכתי אותו למעשה למקצוע שלי.

בנוסף לכל אלה, בהיותי ברזילאי, הפכתי במהרה לרכז השליחים בברזיל. כבר אז היה בברזיל מיגוון רחב של שליחים: נציגי מחלקות העלייה, החינוך הכללי והחינוך התורני; נציגי הקרן הקיימת, קרן היסוד והבונדס; שליחי מחלקת האירגון של ההסתדרות הציונית, ועוד ועוד. כל אלה דרשו טיפול ותאום, כך שאתם יכולים לדמיין עד כמה השנתיים הבאות היו עמוסות.

ב-30/10/60 הגיעו סוניה, מיכל (בת 6) ועודד (בן 3). עברנו לדירתנו הקבועה בשכונה הידועה "קופקבנה". היתה זו הפעם הראשונה שסוניה ואני חיינו במתכונת של משפחה "רגילה" בעיר. כפי שצפיתי, סוניה התגלתה כעקרת בית מצוינת, כשהיא משתלטת במהירות על עבודות הבית (בעזרתה של נדיה, עוזרת מולאטית שהפכה

לבת בית אצלנו). גם הילדים נקלטו במהירות בבית הספר ובגן, ותוך זמן קצר דיברו פורטוגזית שוטפת, דבר שהמיס את לבם של כל בני המשפחה.

תקופת השליחות היתה עמוסה בפעילות אינטנסיבית, הן בקידום העלייה והן בטיפול באוכלוסיה היהודית במקום. לא אכביד עליכם בתאורים של כל הדברים החשובים בהם הייתי מעורב. בחרתי להתמקד בשלוש פרשיות יוצאות דופן, שמהן ניתן יהיה להבין את רוח התקופה ואופן הפעולה שלנו באותם ימים.